



**Vlada Republike Srbije,
Ministarstvo finansija,
za ministra g. Sinišu Malog**

Predmet:

**STRUČNI PREDLOZI ZA OTKLANJANJE PROBLEMA U FUNKCIONISANJU SEF,
KOJI OTEŽAVA JU RAD RAČUNOVOĐA I PRIVRENDIKA U PRIVATNOM
SEKTORU, OD UVODENJA E - FAKTURE OD 1. JANUARA 2023.G.**

Poštovani ministre,

Posle dosta uloženog znanja i truda u prethodnom periodu, da vam pomognemo da uspešno provedete reformu uvođenja e fakture, Vi ste na žalost veoma malo toga uvažili.

Zbog svega, što smo ispred RKS, nagovestili kao buduće probleme, koji su potvrđeni u poslovnoj praksi u privatnom sektoru, uvođenjem e fakture od 1. januara 2023.g. kao i u javnom sektoru od 1. jula 2022.g sada ponovo, tražimo od Vas i Ministarstva finansija, da se otklone svi problemi i omogući računovođama i privrednim subjektima Srbije, da ostvaruju pravo na rad, u pravnoj sigurnosti i dobrom poslovnom ambijentu.

U cilju otklanjanja pravne nesigurnosti u radu i velikih problema u funkcionisanju SEFa i zbog nelogičnih rešenja, u nastavku, ispred Računovodstvene komore Srbije, predlažemo da se otklone problemi i to:

1. Prvo što treba uraditi, da na SEF-u budu prijavljena sva lica (obveznici poreza na dobit pravnih lica i obveznici poreza na prihode od samostalne delatnosti), kojima PDV obveznici vrše promet dobara i da se doda status dobrovoljni korisnik, gde bi se tako rešio veliki problem, zbog sadašnje obaveze unosa pojedinačne evidencije PDV, za izvršene promete dobara prema licima koji nisu korisnici SEFa i kojima nije izdata e faktura.

2. Da se izbace poreske grupe iz e fakture, da se taj deo izveštavanja obezbedi kroz PDV prijavu koja se dostavlja u Poresku upravu, koja treba da se kreira prema prometima u okviru poreskih kategorija i da bude PDV prijava do 50 polja. U praksi, softver koji se koristi za računovodstvene i PDV evidencije, istestiran je i kreira se tako, da ga računovođe mogu sigurno koristiti u evidencijama i imati pravnu sigurnost u radu. Unos PDV kategorija je opterećenje za neobučene komercijaliste, koji su ovlašćeni korisnici SEFa, kada ima više PDV kategorija, odnosno poreskih grupa za promet, po osnovu koga se formira e faktura i zbog toga se uvode u pravnu nesigurnost i računovođe koje vode poslovne knjige i knjiže e fakture. Uređenost PDV evidencija kroz unapredenu PDV prijavu za poreski period, omogućilo bi se, da se unapredi i SEF koji je sada previše komplikovan.
3. Sa ovakvim problemima i NE funkcionisanje sistema SEF-a u januaru, postavlja se opravdano pitanje, šta tek možemo da očekujemo na kraju godine kada bude mnogo više podataka u samom SEF-u.
4. U slučaju kada za e fakture, koje ne prolaze u SEF-u zbog ne funkcionisanja sistema, izdavalac dobije status da je poslata, a druga strana primalac-Kupac ima status "GREŠKA", da se omogući da takve fakture sistem ponovo automatski šalje, jer zamislite firmu koja je za jedna dan poslala 200 faktura i da prati šta je prošlo a šta nije, zato što SEF imao više prekida u radu.
5. U slučajevima kada je Kupac prihvatio e fakturu, gde izdavalac može da je stornira bez njegovog znanja, smatramo da bi to trebalo nekako drugačije da se reši i da primalac e fakture koju je odbrio, dobije odmah informaciju da je e faktura stornirana. Ovo je važno unaprediti, zbog PDV evidencija i zbog pravne sigurnosti, kako za isporučioca dobara usluga, kao obveznika izdavaoca e facture, tako i zbog primaoc e fakture, bez obzira ko je poreski dužnik u tom poslovnom odnosu.
6. SEF mora biti povezan sa APR om, gde se može staviti ograničenje za Kupca koji je ugašen ili kome je oduzet PIB, da ne bi moglo dalje se fakturiše na SEF u (time bi se obezbedila pravna sigurnost u radu).
7. Da se omogući na SEFu, da se na e fakturi mogu vršiti izmene pre nego što bude odobrena od strane kupca, datum prometa i slično (npr. da se doda attach./komentar ili neka druga radnja, jer bi u tom slučaju ostao isti broj fakture/dokumenta, ovako e faktura se stornira/otkaže i u novoj varijanti (ponovljenom poslu) e faktura dobija novi broj dokumenta, što remeti hronologiju i redne brojeve, izdavanja e faktura, u odnosu na izvršen promet, što je načelo važno za računovodstvenu evidenciju i unos poslovnih promena u glavnu knjigu).
8. Naknado prihvatanje otkazanih dokumenata ne bi trebalo da bude omogućeno, uvodi poreske obveznike u pravnu nesigurnost, u evidencijama PDV, za poresko izveštavanje Poreske uprave i u računovodstvenim evidencijama.

9. Bilo bi važno da se informaciono unapredi, da stavke na e fakturama u SEF u budu označene rednim brojevima.

10. Veoma je važno da se pojednostavi informacija – evidencija, vezana za još uvek ne prihvaćene e fakture, jer dobavljači žele da kupce podsete na to koji su možda iz nekih banalnih razloga, zaboravili da isto urade, a primili su robu. Ovako se reforma e faktura provodi da se šalju emailovi kupcima, sa molbom da odobre e fakturu, što je dupliranje posla I povećano administriranje. U slučaju većeg broja e faktura, to može da bude problem, jer trenutna evidencija koja se nudi (u sistemu padajućih menija) nije konforna za rad. Naprimer, neke od neodobrenih e faktura (u masi istih) mogu da se nalaze na 22 strani izveštaja, potpuna nepreglednost i pravna nesigurnost, za evidentiranje u evidencijama i za valutu naplate potraživanja, od kupaca.

11. U skladu sa sadašnjom odredbom i pravilom u članu 4 Zakona o elektronskom fakturisanju i propisanom obavezom pojedinačnih i zbirnih PDV evidencija u SEF u, trebalo bi u SEF u omogućiti izveštaj o ukupnom PDVu koji je evidentiran, kako bi se uradila uporedivost podataka i kontrola unetog PDV u SEF, u odnosu na PDV evidencija u glavnoj knjizi I PDV evidencijama za poreski period, koje služe za izveštavanje Poerske uprave. Zato bi bilo važno pristupiti izmeni Zakona o elektronskom fakturisanju, gde bi bilo propisano da izdavaoci faktura evidentiraju e fakture svim kupcima, kako PDV obveznicima u privatnom sektoru tako i onim koji nisu PDV obveznici, kao što obaveza izdavanja e faktura i licima u javnom sektoru i dobrovoljnim korisnicima. U TAČKI 1. JE NAVEDEN TAJ PREDLOG, KOJI BI SE TREBAO UVAŽITI.

12. Takođe, važno je da se otkloni/usaglasi vremenski “GAP” prilikom primljenog avansa i izdavanja avansnog računa (bilo bi poželjno da se utvrdi procedura kako da se avans uplati i iskaže na izvodu kako bi se isti lakše evidentirao. Veliki broj firmi ima automatsko knjiženje izvoda banke. Problem je što je u članu 165 Pravilnika o PDV evidencijama propisana obaveza izdavanja avansnog računa za primljene uplate, za koje se vrši promet i izdaje e faktura u istom poreskom periodu. To nije važno sa aspekta Zakona o računovodstvu i sa aspekta Zakona o PDV, odnosno nije važno za računovodstvene kao ni poreske videncije. Zbog toga što nepotrebno usložnjava poslovanje, tražimo da se izmeni ova odredba u članu 165. Pravilnika o PDV izmeni i da se propiše, da se avansni račun izdaje, odnosno da postoji propisana obaveza, samo u slučaju ako se uplata primi u jednom poreskom periodu, a promet dobara vrši u drugom poreskom periodu, u kome se izdaje e faktura kroz SEF, za taj izvršen promet.

13. Programeri koji rade programe tvrde da XML fajl za fakture sa popustom, ne radi u skladu sa SEF om, predlažemo da se to istestira.

14. Veliki problem u e fakturi, jeste mogućnost unosa samo jednog tekućeg računa, pa se banke utrkuju u urgenciji da se njihov račun favorizuje, a poslovni subjekt dolazi u situaciju da “ugrozi” solventnost važnu za dobijanje pozajmica i kredita kod date banke, čiji račun nije iskazan na e fakturi.

Na kraju prenosimo zapažanja stručnjaka, informatičara koji kreiraju računovodstvene programe za vođenje poslovnih knjiga, šta misle, vezano za informaciono rešenje SEF i e fakturu, koji kažu:

Zbog "Nestruktturnog" izgleda e fakture, da li su u pitanju bruto ili neto vrednosti, iskazivanje rabata, onaj ko je "pravio" ovaku e fakturu, verovatno mu je jedan od prvih poslova ovog tipa, sa ovoliko nelogičnih i nepraktičnih rešenja.

Poštovani ministre,

Analizirajući primenu SEFa u privatnom sektoru od početka januara 2023.g. , zaključak je da generalno svima, koji učestvuju u bilo kojim radnjama vezan za korišćenje SEF, obim posla i obim dokumentacije i pojedinačnih evidencije, su se značajno povećali, a zbog loših rešenja, stalnih prekida u radu SEF, povećana je i nesigurnost u vođenju poreskih i računovodstvenih evidencija. Sve smo iz RKS uvideli pre početka roka uvođenja e fakture, pokušali preduprediti problem i dostavljeni vam predloge, šta treba uraditi, da bi se unapredio pravni okvir i da bi se obezbedio funkcionalan sistem SEF za izdavanje i prijem e faktura, čime bi se unapredio i poreski nadzor, vezano za PDV evidencije, od strane Poreske uprave.

Da li ovo nije dovoljan razlog da uvažite sve stručne predloge, koje smo Vam ranije dostavili, kao i predloge u ovom zahtevu i pristupite otklanjanju problema koji usporavaju rad privrednika i računovođa i uvode ih u pravnu nesigurnost.

Očekujemo da ćete uvažiti predloge koje dostavljamo ispred RKS i shvatiti važnost navedenih primedbi i kolika je potreba, da se hitno otklone problemi, da se unapredi funkcionisanje SEFa, kao i da se što pre povežu baze podataka SEF i SUR (Sistem ulaznih fiskalnih računa kod Poreske uprave). Takođe očekujemo, da se unaprede PDV evidencije, kroz unapređenu PDV prijavu do 50 polja, da se izbaci iz pravilnika i upotrebe, Obrazac POPDV, jer su PDV evidencije u Srbiji, najkompleksnije, u odnosu na sve druge države.

S poštovanjem,

Predsednica Udruženja Računovodstvena komora Srbije

mr Snežana Mitrović

Beograd, 13.02.2023.g.